

Elkem ASA avd. Salten verk, Andkilen industrideponi
Postboks 334 Skøyen
213 Oslo

Oslo, 29.06.2023

Deres ref.:
Ann-Jeanette Skjelstad Jensen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/867
2023.0120.miljodir

Saksbehandler:
Cathrine Skjærgård

Rapport etter tilsyn 26. april 2023

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Elkem ASA avd. Salten verk, Andkilen industrideponi (virksomhetsnummer: 973095366).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten overholder ikke krav til prøvetakning- og analysefrekvens for sige-, overflate- og grunnvann.
- Avvik 2: Virksomheten kan ikke dokumentere om røtter fra trær på parsell IV medfører at avfallsmasser blandes med rene masser i toppsjiktet.

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Elkem ASA avd. Salten verk må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 6. oktober 2023.

Dere må betale gebyr

Elkem ASA avd. Salten verk må betale et gebyr på 30 000 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Arnstein Flatlandsmo. Merk svaret med saksnummer 2022/867 og tilsynsnummer 2023.0120.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten overholder ikke krav til prøvetakning- og analysefrekvens for overflate-, sige- og grunnvann

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Krav til kontroll og overvåkning i driftsfasen i:
 - avfallsforskriften § 9-14 vedlegg III og
 - tillatelsen punkt 10.5

Beskrivelse av krav

I driftsfasen skal det gjennomføres et kontroll- og overvåkingsprogram som spesifisert i tillatelsen. Virksomheten skal analysere for arsen, nikkel, krom, sink, kadmium, kvikksølv, bly, PAH-16 (USEPA), ledningsevne, TOC og pH i overflate-, sige- og grunnvann. Prøvetaking og analyse skal gjennomføres kvartalsvis for sige- og overflatevannets sammensetning, og hver sjette måned for grunnvannets sammensetning. Måling av mengde skal gjennomføres månedlig for sigevann, kvartalsvis for overflatevann og hver sjette måned for grunnvannsnivå.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har tatt to sigevannsprøver og analyser i 2021, tre sigevannsprøver og analyser i 2022 og ingen sigevannsprøver hittil i 2023. Virksomheten har ikke utført kvartalsvis prøvetaking og analyse av overflate- og sigevann jf. krav i tillatelse og som beskrevet i intern prosedyre (15360). De opplyser at dette skyldes utfordringer med å samle vannprøver høst og vinter pga. frost og lite tilsig av vann.

Virksomheten har ikke utført prøvetaking- og analyse av grunnvann i 2022 og hittil i 2023. De opplyser at det skyldes at "gamle" prøvetakingsbrønner for grunnvann (nr. 2 og 3) er tørre, og at det ikke har vært mulig å ta prøver fra "nye" grunnvannsbrønner (nr.7 og 8) etablert september 2022. De opplyser at de har planlagt å ta grunnvannsprøver snart.

Virksomheten måler ikke mengden av sigevann månedlig, men beregner en teoretisk årlig sigevannsmengde ut ifra nedbør og nedslagsfelt. De har i egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet de siste årene rapportert en sigevannmengde på 210492 m³ i 2021 og 152968 m³ i 2022. Dette er svært høye tall for sigevannsmengder fra deponi. Virksomheten opplyser at de i beregningen av sigevannsmengden ikke har tatt høyde for at store deler av deponiflaten er tett. Parsell I og IV er avsluttet og topptettet for å hindre infiltrasjon av vann i

deponiet, og det aller meste av nedbøren vil renne av på overflaten. Den beregnede sigevannsmengden er ikke representativ for sigevannsmengden fra deponiet.

Avvik 2: Virksomheten kan ikke dokumentere at deponerte masser på parsell IV ikke blandes med overliggende masser

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven punkt 10.4 avslutning og etterdrift

Beskrivelse av krav

I punkt 10.4 i tillatelsen er det satt krav til at topptettingen skal konstrueres slik at deponerte masser ikke blandes med overliggende masser. Dersom det er behov for det, skal det benyttes geomembran eller tilsvarende for å hindre sammenblanding mellom lagene og sikre at lagstrukturen beholdes over tid. Det må unngås at røtter fra vegetasjon på deponiområdet medfører at avfallsmasser blandes med rene masser i toppsjiktet.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har avsluttet parsell IV (nord-enden av deponiet) med topptetting. Under tilsynet ble det observert at løvtrær har etablert seg på store deler av dette området. Virksomheten kan ikke dokumentere at de har kartlagt vegetasjon/trær på området eller vurdert om røtter fra disse kan medføre at avfallsmasser blandes med rene masser eller om tilvekst kan påvirke deponiet negativt.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Elkem ASA avd. Salten verk må betale et gebyr på 30 000 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 24. april 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Elkem ASA avd. Salten verk sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Cathrine Skjærgård
- Arnstein Flatlandsmo

Kontaktperson hos Elkem ASA avd. Salten verk

- Ann-Jeanette Skjelstad Jensen

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Elkem ASA avd. Salten verk ble kontrollert under tilsynet:

- Elkem Salten, Andkilen - industrideponi, Sørfold

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Deponi
- Måleprogram
- Klimatilpasning

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Kart over deponi
- Plan for drift, overvåkning, avslutning og etterdrift, 2020-05-12

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Klimatilpasning

Ved fremtidig oppdatering av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven vil det komme krav om at virksomhetens risikoanalyse(r) skal ta hensyn til ekstremvær og fremtidige klimaendringer. Det vil være aktuelt å vurdere eksempelvis hvordan høyere nedbørintensitet og vannstand, økt fare for ulike typer ras eller andre mulige klimaendringer vil kunne påvirke virksomhetens forurensningsfare.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Cathrine Skjærgård
tilsynsleder

Kopi til:

- Statsforvalteren i Nordland
- Sørfold kommune